

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง ปัญหาการบริหารงานในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอนสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผลการวิจัย
6. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัญหาการบริหารงานในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอน เป็นรายด้านและโดยรวม
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับปัญหาการบริหารงานในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงานในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัญหาการบริหารงานในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด มีปัญหาการบริหารงานอยู่ในระดับมาก
2. ผู้บริหาร และครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรที่ปฏิบัติงาน ในโรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ที่ดำรงตำแหน่งในปีการศึกษา 2549 โดยแยกเป็นผู้บริหาร จำนวน 28 รูป และครูผู้สอน 152 รูป/คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้หาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครซี่และมอร์แกน ซึ่งได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 124 และผู้วิจัยได้ใช้วิธีกำหนดสัดส่วนกลุ่มตัวอย่าง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงาน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า

ตอนที่ 3 คำถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงานในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามและการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะในแก้ไขปัญหาการบริหารงานในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สถิติที่ใช้ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

3.2 การวิเคราะห์ปัญหาการบริหารงานในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.3 ข้อเสนอแนะในแก้ไขปัญหาการบริหารงานในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ใช้การแจกแจงความถี่

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้สรุปข้อมูลไว้ดังนี้

1.1 ปัญหาการบริหารงานในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอนโดยรวม และเป็นรายด้าน

ระดับปัญหาการบริหารงานในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมมีปัญหายุ่งในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า มีเพียงด้านเดียว คือ ด้านวิชาการ ที่มีปัญหาการบริหารงานอยู่ในระดับมาก มีปัญหายุ่งในระดับปานกลาง 4 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านธุรการและการเงิน ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ ด้านการบริหารกิจการนักเรียน และมีปัญหายุ่งในระดับน้อย 1 ด้าน คือ ด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

1.2 ปัญหาการบริหารงานในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกเป็นรายข้อของแต่ละด้าน

1.2.1 ด้านวิชาการ พบว่า โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษามีปัญหาด้านวิชาการ โดยรวมมีปัญหาการบริหารงานอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า มีปัญหาการบริหารงานอยู่ในระดับมาก จำนวน 5 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ความทันสมัยของสื่อการเรียนการสอน ความเพียงพอของตำราในห้องสมุด การจัดห้องสำหรับวิชาเฉพาะ เช่น ห้องวิทยาศาสตร์ ห้องศิลปะภายในโรงเรียน หลักสูตรสนองความต้องการของชุมชน และการจัดให้มีคู่มือการเรียนการสอน ส่วนอีก 2 ข้อ มีปัญหาการบริหารงานอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ การจัดครู เข้าสอนแต่ละวิชาเหมาะสมกับวุฒิ และความพร้อมเพียงและการร่วมมือทางด้านวิชาการของครู

1.2.2 ด้านบุคลากร พบว่า โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โดยรวมมีปัญหาการบริหารงานอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า มีปัญหาการบริหารงานอยู่ในระดับมาก จำนวน 2 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ บุคลากรฝ่ายต่างๆเพียงพอแก่การปฏิบัติงาน รับเงินเดือนค่าจ้างของบุคลากรที่เพียงพอแก่อัตราส่วนอีก 5 ข้อ มีปัญหาการบริหารงานอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ การพัฒนาการของบุคลากรเหมาะสม บุคลากรมีความสามารถเหมาะสมกับงานในฝ่ายของตน การจัดระบบปฏิบัติงานของครู บุคลากรทุกฝ่ายของโรงเรียนมีความสามัคคีต่อกัน บุคลากรทุกฝ่ายเข้าใจกับภาระหน้าที่ของตน

1.2.3 ด้านบุคลากรและการเงิน พบว่า โรงเรียน พระปริยัติธรรม โดยรวมมีปัญหาการบริหารงานอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า มีปัญหาการบริหารงานอยู่ในระดับมาก จำนวน 2 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ เครื่องมือที่ใช้ในสำนักงานที่ทันสมัย เช่น คอมพิวเตอร์ เครื่องถ่ายเอกสาร เป็นต้น ความคล่องตัวในการเบิกจ่ายวัสดุครุภัณฑ์ต่างๆ เพื่อการเรียนการสอน ส่วนอีก 5 ข้อ มีปัญหาการบริหารงานอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ความชำนาญในการปฏิบัติงานของหน้าที่ความสะดวกรวดเร็วในการประสานงานกับหน่วยงานอื่น ความสะดวกรวดเร็วในการออกเอกสารต่างๆ ความเพียงพอของเจ้าหน้าที่ในงานบุคลากรและการเงิน ความคล่องตัวของผู้ปฏิบัติงาน

1.2.4 ด้านอาคารสถานที่ พบว่า โรงเรียนพระปริยัติธรรม โดยรวมมีปัญหาการบริหารงานอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่ามีปัญหาการบริหารงานอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 4 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ห้องสมุด ห้องอาหาร ห้องพยาบาล ห้องโสตทัศนศึกษาและห้องประชุมมีความเหมาะสม การจัดการอาคารสถานที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน การจัดห้องเรียน การสร้างบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียน การจัดแบ่งห้องต่าง ๆ สะดวกต่อการจัดกิจกรรม ส่วนอีก 3 ข้อ มีปัญหาการบริหารงานอยู่ในระดับน้อย โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ การดูแลรักษาความสะอาดของโรงเรียน ความสะอาดของอาคารสถานที่และบริเวณโรงเรียน อาคารสถานที่โต๊ะเก้าอี้มีความแข็งแรงมั่นคงปลอดภัย

1.2.5 ด้านการบริหารกิจการนักเรียน พบว่า โรงเรียนพระปริยัติธรรม โดยรวมมีปัญหาการบริหารงานอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า มีปัญหาการบริหารงานอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 4 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ผู้เรียนมีอิสระในการจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ การจัดชมรมเพื่อบริการแก่ผู้เรียน สถานักเรียนบริหารกิจการนักเรียนเหมาะสม มีการตรวจสุขภาพอนามัยของผู้เรียน ส่วนอีก 3 ข้อ มีปัญหาการบริหารงานอยู่ในระดับน้อย คือ สนับสนุนผู้เรียนให้มีโอกาสได้สอบเทียบความรู้ การดูแลความประพฤติและการรักษาวินัยของผู้เรียน กิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมแก่ผู้เรียน

1.2.6 ด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน พบว่า โรงเรียนพระปริยัติธรรม โดยรวมมีปัญหาการบริหารงานอยู่ในระดับน้อย เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า มีปัญหาการบริหารงานอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 3 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ชักนำให้ชุมชนมีส่วนร่วมในวันสำคัญทางศาสนา ประกาศเผยแพร่ข่าวความสำเร็จ

ของคณะครูและนักเรียน การให้ประชาชนมีความเข้าใจและเห็นความสำคัญของการศึกษา ส่วนอีก 4 ข้อ มีปัญหาการบริหารงานอยู่ในระดับน้อย โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ จัดแสดงปฐกถาเพื่อให้ประชาชนได้ทราบถึงความเป็นไปของสังคมและชุมชน จัดทำเอกสารเผยแพร่เพื่อให้ชุมชนได้ทราบถึงความเคลื่อนไหวของโรงเรียน การสร้างความเชื่อถือ ความมั่นใจให้เกิดขึ้นต่อ โรงเรียน สามารถสนองตอบความต้องการของชุมชน

1.3 การเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด

ผลจากการศึกษาเปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่างที่มีตำแหน่งแตกต่างกัน พบว่าผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานในโรงเรียนพระปริยัติธรรมโดยรวม แตกต่างกันและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความคิดเห็นแตกต่างกัน 5 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ ด้านการบริหารกิจการนักเรียน และด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน แต่ละด้านมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีเพียงด้านเดียว คือ ด้านธุรการและการเงินที่ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

1.4 แนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงานในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด

แนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงานในโรงเรียนพระปริยัติธรรม ที่กลุ่มตัวอย่างได้เสนอแนะไว้เรียงลำดับความถี่จากมากไปน้อยดังนี้

1.4.1 ด้านวิชาการ กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อเสนอแนะ แนวทางแก้ไขไว้โดยเรียงลำดับตามความถี่จากมากไปน้อย ได้แก่ รัฐควรจัดงบประมาณในการส่งเสริมหลักสูตรให้สนองความต้องการของชุมชน ควรจัดครูผู้สอนแต่ละวิชาเหมาะสมกับวุฒิ ควรมีตำราในห้องสมุดที่เพียงพอแก่การศึกษาค้นคว้าครู ครูควรมีความพร้อมเพียง และให้ความร่วมมือทางด้านวิชาการ ควรมีสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย ควรมีการจัดห้องสำหรับวิชาเฉพาะ เช่น ห้องวิทยาศาสตร์ ห้องศิลปะ ภายในโรงเรียนควรมีการจัดให้มีคู่มือการเรียนการสอน

1.4.2 ด้านบุคลากร กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขไว้ โดยเรียงลำดับความถี่จากมากไปน้อย ได้แก่ ควรจัดบุคลากรฝ่ายต่างๆ ให้เพียงพอแก่การปฏิบัติงาน ควรคัดเลือกบุคลากรที่มีความสามารถเหมาะสมกับงานในฝ่ายของตน

ควรส่งเสริมบุคลากรทุกฝ่ายของโรงเรียนให้มีความสามัคคีต่อกัน ควรจัดเงินเดือนค่าจ้างของบุคลากรที่เพียงพอแก่อัตรา ควรมีการพัฒนาความสามารถของบุคลากรที่เหมาะสม ควรมีการจัดระบบการปฏิบัติงานของครู ควรให้บุคลากรทุกฝ่ายได้ตระหนักในหน้าที่ของตน

1.4.3 ด้านธุรการและการเงิน กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อเสนอแนะ แนวทางแก้ไขไว้ โดยเรียงลำดับความถี่จากมากไปน้อย ได้แก่ ควรมีเครื่องมือที่ทันสมัย เช่น คอมพิวเตอร์ เครื่องถ่ายเอกสาร เป็นต้น ควรมีเจ้าหน้าที่ในฝ่ายธุรการและการเงินที่เพียงพอแก่การปฏิบัติงาน ผู้ปฏิบัติงานควรมีความชำนาญในการปฏิบัติหน้าที่ ควรมีความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน ควรมีความรวดเร็วในการออกเอกสารต่างๆ ควรมีความคล่องตัวในการออกเอกสารต่าง ๆ ควรมีการประสานงานกับหน่วยงานอื่นที่สะดวกและรวดเร็ว

1.4.4 ด้านอาคารสถานที่ กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขไว้ โดยเรียงลำดับความถี่จากมากไปน้อย ได้แก่ ควรจัดห้องเรียนและสร้างบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียน อาคารสถานที่ โต๊ะ เก้าอี้ควรมีความแข็งแรงมั่นคงปลอดภัย ควรจัดอาคารสถานที่ให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน ควรจัดให้มีห้องสมุด ห้องอาหาร ห้องพยาบาล ห้องโสตทัศนศึกษาและห้องประชุมที่เหมาะสม ควรให้นักเรียนดูแลรักษาความสะอาดอาคารสถานที่และบริเวณโรงเรียนควรมีการจัดแบ่งห้องต่างๆ ให้สะดวกต่อการจัดกิจกรรม ควรมีการจัดวาระดูแลความสะอาดของโรงเรียน

1.4.5 ด้านการบริหารกิจการนักเรียน กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขไว้ โดยเรียงลำดับความถี่จากมากไปน้อย ได้แก่ ควรมีการจัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม ควรให้ผู้เรียนได้มีอิสระในการเรียนสาระที่ต้องการ ควรมีการตรวจสอบสภาพอนามัยของผู้เรียน ควรมีการสนับสนุนให้ผู้เรียนได้มีโอกาสสอบเทียบความรู้ ควรมีการดูแลความประพฤติและการรักษาวินัยของผู้เรียน ควรมีสถานักเรียนสำหรับบริหารกิจการนักเรียนที่เหมาะสม ควรมีการจัดชมรมเพื่อให้บริการแก่ผู้เรียน

1.4.6 ด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขไว้ โดยเรียงลำดับความถี่จากมากไปน้อย ได้แก่ ควรสร้างความเชื่อถือ ความมั่นใจให้เกิดขึ้นต่อโรงเรียน ควรให้ประชาชนได้มีความเข้าใจและเห็นความสำคัญของการศึกษา ควรชักนำให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในวันสำคัญทางศาสนา ควรจัดทำเอกสารเผยแพร่เพื่อให้ชุมชนได้ทราบถึงความเคลื่อนไหวของโรงเรียน ควรมีการประกาศเผยแพร่ข่าวความสำเร็จของคณะครูและผู้เรียนโรงเรียน ควรสามารถสนองตอบ

ความต้องการของชุมชน ควรจัดแสดงปาฐกถาเพื่อให้ประชาชนได้ทราบถึงความเป็นไปของ
สังคมและชุมชน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย ปัญหาการบริหารงานในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
จังหวัดร้อยเอ็ด ตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอน ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผลดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ระดับปัญหาการบริหารงานในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนก
สามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอน อยู่ในระดับมาก

จากผลการวิจัย พบว่า ระดับปัญหาการบริหารงานในโรงเรียนพระปริยัติธรรม
แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับ
ปานกลาง ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้สอดคล้องกับจริยะ วิโรจน์ และคณะ (2537 :
30-35) ได้วิจัยและประเมินการจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอนประสิทธิภาพ โดยรวมอยู่ในระดับปาน
กลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า ประสิทธิภาพของกระบวนการจัดการ ประเด็นการ
วัดผลและประเมินผลของโรงเรียนอยู่ในระดับดี ส่วนประเด็นการจัดการและพัฒนาการเรียนการ
สอนให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการสอน
ซ่อมเสริมเพื่อพัฒนานักเรียน และสอดคล้องกับภุริสา ปราบริณี (2537 : บทคัดย่อ)

ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ตามทัศนะ
ผู้บริหารผู้สอนและผู้เรียน พบว่า ภายได้กระบวนการจัดการเรียนการสอน ประสิทธิภาพโดยรวม
อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า ประสิทธิภาพของกระบวนการจัดการ
เรียนการสอน ประเด็นการวัดผลและประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนประเด็นการจัดและ
พัฒนาการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับความมุ่งหมายของหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียน
การสอนและการซ่อมเสริมเพื่อพัฒนาผู้เรียนอยู่ในระดับปานกลาง แต่ไม่สอดคล้องกับสวัสดิ์
สายขุนทด (2537 : 87-88) ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนก
สามัญศึกษา จังหวัดมหาสารคาม พบว่า โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัด
มหาสารคาม ประสบปัญหาการดำเนินการด้านวิชาการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ
พบว่า ประสบปัญหาอยู่ในระดับมาก เกี่ยวกับการใช้ห้องปฏิบัติการเสริมความรู้และทักษะแก่
นักเรียน การผลิตและใช้สื่อ และการจัดบริการห้องสมุด นอกนั้นประสบปัญหาอยู่ในระดับ
ปานกลางและสอดคล้องกับสุแทน โคตรภูเวียง (2537 : 106-119) ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหาร
งานโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในคณะสงฆ์ภาค 9 พบว่า 1) โครงสร้าง

การบริหารงานโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในคณะสงฆ์ภาค 9 ส่วนใหญ่จะมีการบริหารงานที่คล้ายคลึงกัน คือ มีผู้จัดการเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุด รองลงมา ได้แก่ 1) ครูใหญ่ และผู้ช่วยครูใหญ่ 2) ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความเห็นว่า งานบริหาร การศึกษาทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านธุรการ ด้านกิจการนักเรียน ด้านอาคารสถานที่ และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน โรงเรียนได้ปฏิบัติในระดับปานกลาง 3) ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการบริหารงานโรงเรียน ส่วนใหญ่เป็นปัญหาอันเนื่องมาจากโครงสร้างที่ขาดความชัดเจนและคาดเคลื่อนปัจจัยด้านการบริหารและสอดคล้องกับพระมหาสำราญ อัจฉริยา (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า การจัดการเรียนการสอนมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งปัญหาจะเกิดขึ้นจากการอบรมเกี่ยวกับโครงการของหลักสูตร โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ให้กับนักเรียนน้อยเกินไป จำนวนคู่มือของครูแต่ละรายวิชาไม่เพียงพอกับจำนวนครูผู้สอน ขาดแหล่งข้อมูลในการศึกษาเพิ่มเติม โรงเรียนขาดงบประมาณที่จะให้การสนับสนุนในการผลิตสื่อการเรียนการสอน ขาดสื่อที่ทันสมัย และขาดเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลประเมินผลที่มีคุณภาพ และสอดคล้องกับพระสมบุญ วิลา (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม ผลการศึกษา พบว่า 1) บุคลากรโดยรวมและจำแนกตามขนาดของโรงเรียน เห็นว่า การปฏิบัติงานของโรงเรียน แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีปัญหาอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร และด้านกิจการนักเรียนและมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน คือ ด้านธุรการการเงินและพัสดุ ด้านอาคารสถานที่ และด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน 2) บุคลากรในโรงเรียนขนาดกลางและเล็ก เห็นว่า ปัญหาการปฏิบัติงานของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม โดยรวมและรายด้าน 5 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านกิจการนักเรียน ด้านธุรการการเงินและพัสดุ ด้านอาคารสถานที่ และด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไม่แตกต่างกัน แต่บุคลากรในโรงเรียนขนาดเล็ก เห็นว่า มีปัญหาด้านบุคลากรมากกว่าบุคลากรในโรงเรียนขนาดเล็ก

จากผลการวิจัยปัญหาการบริหารงานในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอน พบว่า โดยรวมมีปัญหาการบริหารงานอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า

1. ผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา มีศักยภาพในการบริหารงานโรงเรียนที่แตกต่างกัน สำหรับโรงเรียนที่ผู้บริหารที่มีศักยภาพมาก การบริหารงานโรงเรียน

ย่อมจะมีปัญหาน้อย ส่วนโรงเรียนที่มีผู้บริหารที่มีศักยภาพน้อย ก็ย่อมจะทำให้การบริหารงานมีปัญหา

2. ขนาดของโรงเรียนและนักเรียน ถ้าหากโรงเรียนมีขนาดใหญ่มีนักเรียนมากก็ย่อมจะได้รับงบประมาณสนับสนุนจากรัฐมาก ก็จะทำให้การบริหารงานโรงเรียนมีปัญหาน้อย ถ้าหากโรงเรียนมีขนาดเล็กนักเรียนมีน้อย ก็ย่อมจะได้รับงบประมาณในการสนับสนุนจากรัฐน้อย และทำให้การบริหารงานโรงเรียนประสบปัญหา

3. โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา บางแห่งตั้งอยู่ในสถานที่กันดารห่างไกลความเจริญ อีกทั้งยังตั้งอยู่ในหมู่บ้านขนาดเล็ก จึงเป็นอีกสาเหตุหนึ่งของปัญหาการบริหารงานโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

สมมติฐานที่ 2 ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่าง

ผลการเปรียบเทียบทางสถิติ พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากผลการวิจัยดังกล่าวจึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กุริสา ปราบริปู (25337 : บทคัดย่อ) ผลการวิจัย พบว่า คณะผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์โดยรวมแตกต่างกัน และสอดคล้องกับพระมหาจำเริญ ปะการะโพธิ์ (2543 : บทคัดย่อ) ผลการวิจัย พบว่า คณะผู้บริหาร และครูผู้สอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น โดยรวมแตกต่างกันและสอดคล้องกับพระสมบุรณ์ วิชา (2544 : บทคัดย่อ) ผลการวิจัย พบว่า คณะผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติงานในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม 6 ด้าน คือ 1) ด้านวิชาการ 2) ด้านบุคลากร 3) ด้านธุรการการเงินและพัสดุ 4) ด้านอาคารสถานที่ 5) ด้านกิจการนักเรียน และ 6) ด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยรวมแตกต่างกันและสอดคล้องกับสมเดช นามเกตุ (2547 : บทคัดย่อ) ผลการวิจัย พบว่า คณะผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร 6 ด้าน คือ 1) ด้านวิชาการ 2) ด้านบุคลากร 3) ด้านธุรการและการเงิน 4) ด้านอาคารสถานที่ 5) ด้านบริการ และ 6) ด้านประชาสัมพันธ์ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากผลการวิจัยเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอน พบว่า โดยรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ.05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า

1. การบริหารงานด้านวิชาการ มีปัญหาการบริหารงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีปัญหาการบริหารงานอยู่ในระดับมาก 5 ข้อ ได้แก่ หลักสูตรสนองความต้องการของชุมชน ความทันสมัยของสื่อการเรียนการสอน ความเพียงพอของตำราในห้องสมุด การจัดห้องสำหรับวิชาเฉพาะ เช่น ห้องวิทยาศาสตร์ ห้องศิลปะ ภายในโรงเรียน การจัดคู่มือการเรียนการสอน จึงเป็นเหตุให้ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นแตกต่างกัน

2. การบริหารงานด้านบุคลากร มีปัญหาการบริหารงานโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีปัญหาการบริหารงานอยู่ในระดับมาก 2 ข้อ ได้แก่ บุคลากรฝ่ายต่างๆเพียงพอแก่การปฏิบัติงาน รั้งเงินเดือนค่าจ้างที่เพียงพอแก่อัตรา จึงเป็นเหตุให้ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นแตกต่างกัน

3. การบริหารงานด้านอาคารสถานที่ มีปัญหาการบริหารงานโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีปัญหาการบริหารงานอยู่ในระดับปานกลาง 4 ข้อ ได้แก่ ห้องสมุด ห้องอาหาร ห้องพยาบาล ห้องโสตทัศนศึกษาและห้องประชุมมีความเหมาะสม การจัดอาคารสถานที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน การจัดห้องเรียน การสร้างบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียน การจัดแบ่งห้องต่างๆสะดวกต่อการจัดกิจกรรม จึงเป็นเหตุให้ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นแตกต่างกัน

4. การบริหารงานด้านการบริหารกิจการนักเรียน มีปัญหาการบริหารงานโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีปัญหาการบริหารงานอยู่ในระดับปานกลาง 4 ข้อ ได้แก่ ผู้เรียนมีอิสระในการจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ การจัดชมรมเพื่อบริการแก่ผู้เรียน สถานักเรียนบริหารกิจการนักเรียนเหมาะสม สนับสนุนให้ผู้เรียนได้มีโอกาสสอบเทียบความรู้ จึงเป็นเหตุให้ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นแตกต่างกัน

5. การบริหารงานด้านการบริหารกิจการนักเรียน มีปัญหาการบริหารงานโดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีปัญหาการบริหารงานอยู่ในระดับปานกลาง 3 ข้อ ได้แก่ ชักนำให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในวันสำคัญทางศาสนา ประกาศเผยแพร่ข่าวความสำเร็จของคณะครูและผู้เรียน การให้ประชาชนมีความเข้าใจและเห็นความสำคัญของการศึกษา จึงเป็นเหตุให้ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ผู้บริหารโรงเรียนควรเอาใจใส่ในการบริหารงานโรงเรียนพระปริยัติธรรม ให้มากที่สุด โดยให้ผู้เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียน เพื่อให้การบริหารงานโรงเรียนมีประสิทธิภาพ

1.2 ผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมควรเอาใจใส่ในการบริหารงาน ด้านวิชาการ ให้มากที่สุด เพราะการบริหารงาน ด้านวิชาการ มีปัญหาอยู่ในระดับมาก

1.3 ผู้บริหารควรหาปัจจัยสนับสนุนในการจัดหาครูฝ่ายวิชาการที่มีความรู้ความสามารถ เพราะโรงเรียนพระปริยัติธรรมประสบปัญหาในด้านวิชาการอยู่ในระดับมาก เนื่องจากขาดครูฝ่ายวิชาการที่มีความรู้ความสามารถ

1.4 ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ควรให้ความสำคัญ ให้ความสำคัญและให้ความร่วมมือซึ่งกันและกันในการบริหารงานโรงเรียนพระปริยัติธรรม เพราะการวิจัยพบว่าการบริหารงานโรงเรียนพระปริยัติธรรม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีเพียงด้านเดียว คือ ด้านวิชาการที่มีปัญหาการบริหารงานอยู่ในระดับมาก

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยที่พบว่า โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมมีปัญหาในการบริหารงานอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีเพียงด้านเดียว คือ ด้านวิชาการที่มีปัญหาในการบริหารงานอยู่ในระดับมาก ในการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการวิจัยในประเด็นดังต่อไปนี้

2.1 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด โดยเฉพาะด้านวิชาการ

2.2 ควรวิจัยวิธีการบริหารงานในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ดที่มีประสิทธิภาพ

2.3 ควรให้การบริหารงานโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เป็นประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.4 ควรให้บุคลากร ผู้บริหารเป็นผู้บริหารบุคลากรของโรงเรียนโดยตรงตั้งแต่การพัฒนา แต่งตั้ง การพิจารณาความดีความชอบ การประเมินผล